COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.5.2022
COM(2022) 610 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022

{SWD(2022) 610 final} - {SWD(2022) 640 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Spaniei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Spaniei pentru 2022

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice[2], în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, ceea ce implică un impuls bugetar finanțat de Uniune. Mecanismul contribuie la redresarea economică și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală, consolidând totodată reziliența și creșterea potențială a economiilor statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea sustenabilității finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență [a fost] actualizată la [XX] iunie 2022, în concordanță cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

3 Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

(2) La data de 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii durabile, care marchează începutul semestrului european din 2022 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut seama în mod corespunzător de angajamentul comun reafirmat în cadrul Summitului social de la Porto din mai 2021 de a continua punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Consiliul European a aprobat prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2022 la 25 martie 2022. De asemenea, la 24 noiembrie 2021, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Spania ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar fi nevoie să se efectueze un bilanț aprofundat[4]. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 5 aprilie 2022, precum și Propunerea de raport comun pentru 2022 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor privind ocuparea forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale și care a fost adoptată de Consiliu la 14 martie 2022.

(3) Invadarea Ucrainei de către Rusia, intervenită în urma pandemiei mondiale, a modificat în mod semnificativ contextul geopolitic și economic. Impactul invaziei asupra economiilor statelor membre a fost resimțit, de exemplu, prin creșterea prețurilor la energie și alimente, precum și prin perspective de creștere mai slabe. Prețurile mai mari la energie afectează în special gospodăriile cele mai vulnerabile care se confruntă cu sărăcia energetică sau sunt expuse riscului de sărăcie energetică. De asemenea, UE se confruntă cu un aflux fără precedent de persoane care fug din Ucraina. În acest context, la 4 martie 2022, Directiva privind protecția temporară a fost activată[5] pentru prima dată, acordându-se astfel persoanelor strămutate din Ucraina dreptul de ședere legală în UE, precum și accesul la educație și formare, la piața muncii, la asistență medicală, la locuințe și la asistență socială.

(4) Ținând seama de evoluția rapidă a situației economice și geopolitice, semestrul european reia în 2022 coordonarea generală a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă, evoluând, în același timp, pentru a ține seama de cerințele de punere în aplicare ale Mecanismului de redresare și reziliență, astfel cum se subliniază în Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2022. Pentru îndeplinirea priorităților politice prevăzute în cadrul semestrului european, este esențial să fie implementate planurile de redresare și reziliență adoptate, întrucât acestea abordează toate recomandările sau un subset semnificativ al recomandărilor relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile semestrului din 2019 și 2020. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019 și 2020 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241, acestea adăugându-se eventualelor recomandări specifice fiecărei țări emise până la data transmiterii planului modificat.

---

4 Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

5 Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2022, p. 1).

(5) Clauza derogatorie generală este activă din martie 2020[6]. În comunicarea sa din 3 martie 2021[7], Comisia a exprimat, de asemenea, opinia conform căreia decizia privind dezactivarea sau aplicarea în continuare a clauzei derogatorii generale ar trebui luată în cadrul unei evaluări generale a stării economiei, un criteriu cantitativ cheie fiind nivelul activității economice din UE sau din zona euro, comparativ cu nivelurile anterioare crizei (finele anului 2019). Incertitudinea sporită și riscurile puternice de evoluție negativă a perspectivelor economice în contextul războiului din Europa, creșterile fără precedent ale prețurilor la energie și perturbările continue ale lanțului de aprovizionare justifică extinderea până în 2023 a clauzei derogatorii generale din Pactul de stabilitate și de creștere.

(6) Urmând abordarea din avizul Consiliului din 18 iunie 2021 privind programul de stabilitate pentru 2021, orientarea bugetară este în prezent cel mai bine măsurată ca fiind variația cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile) în raport cu creșterea potențială pe termen mediu, excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE[8]. Dincolo de orientarea bugetară generală, pentru a evalua dacă politica bugetară națională este prudentă și are o compoziție favorabilă unei redresări sustenabile, în concordanță cu tranziția verde și tranziția digitală, se acordă atenție și evoluției cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național[9] (fără măsurile discreționare privind veniturile și excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19) și investițiilor.

(7) La 2 martie 2022, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări generale pentru politica bugetară în 2023, cu scopul de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre și de a consolida astfel coordonarea politicilor[10]. Pe baza perspectivelor macroeconomice din previziunile de iarnă pentru anul 2022, Comisia a constatat că tranziția de la o orientare bugetară agregată favorabilă în perioada 2020-2022 la o orientare bugetară agregată în linii mari neutră pare adecvată în 2023, rămânând în același timp pregătită să reacționeze la evoluțiile situației economice. Comisia a anunțat că recomandările bugetare pentru anul 2023 ar trebui să facă în continuare diferența între statele membre și să țină seama de posibilele efecte de propagare transnaționale. Comisia a invitat statele membre să reflecte orientările în programele lor de stabilitate și de convergență. Comisia s-a angajat să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și să își ajusteze orientările de politică în funcție de necesități, cel târziu în pachetul său de primăvară al semestrului de la sfârșitul lunii mai 2022.

---

6 Comunicarea Comisiei către Consiliu privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere, Bruxelles, 20.3.2020, COM (2020) 123 final.

7 Comunicarea Comisiei către Consiliu – Un an de la izbucnirea pandemiei de COVID-19: răspunsul în materie de politică bugetară, Bruxelles, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

8 În prezenta recomandare, estimările privind orientarea bugetară și componentele acesteia sunt estimări ale Comisiei fundamentate pe ipotezele care stau la baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022. Estimările Comisiei privind creșterea potențială pe termen mediu nu includ impactul pozitiv al reformelor din cadrul planului de redresare și reziliență care pot stimula creșterea potențială.

9 Nu sunt finanțate prin granturi din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

10 Comunicarea Comisiei către Consiliu: Orientări de politică bugetară pentru 2023, Bruxelles, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

(8) În ceea ce privește orientările bugetare prezentate la 2 martie 2022, recomandările bugetare pentru 2023 iau în considerare înrăutățirea perspectivelor economice, creșterea gradului de incertitudine și alte riscuri de evoluție negativă, precum și creșterea inflației în comparație cu previziunile de iarnă. Având în vedere aceste aspecte, răspunsul bugetar trebuie să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală și pentru securitatea energetică și să susțină puterea de cumpărare a gospodăriilor celor mai vulnerabile, astfel încât să atenueze impactul creșterii prețurilor la energie și să contribuie, prin măsuri specifice și temporare, la limitarea presiunilor inflaționiste generate de efectele secundare; politica bugetară trebuie să rămână flexibilă pentru a se adapta la circumstanțele care evoluează rapid și să fie diferențiată de la o țară la alta, în funcție de situația lor bugetară și economică, inclusiv în ceea ce privește expunerea la criză și afluxul de persoane strămutate din Ucraina.

(9) La 30 aprilie 2021, Spania a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 13 iulie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a planului de redresare și reziliență al Spaniei[11]. Eliberarea tranșelor este condiționată de o decizie a Comisiei, adoptată în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, care să confirme că Spania a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte presupune că nu s-au înregistrat regrese în ceea ce privește atingerea jaloanelor și a țintelor anterioare.

(10) La 30 aprilie 2022, Spania și-a prezentat programul național de reformă pe 2022 și, la 29 aprilie 2022, programul de stabilitate pentru 2022, în conformitate cu termenul stabilit la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2022 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Spania cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.

(11) Comisia a publicat raportul de țară din 2022 pentru Spania[12] la 23 mai 2022. În acest raport au fost evaluate progresele pe care Spania le-a realizat în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări adoptate de Consiliu în 2019, 2020 și 2021 și s-a făcut bilanțul implementării de către Spania a planului de redresare și reziliență, pornind de la tabloul de bord privind redresarea și reziliența. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente, inclusiv cele legate de invadarea Ucrainei de către Rusia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Spania în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și

[11] Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Spaniei (ST 10150 2021 INIT și ST 10150 2021 ADD 1 REV 2).

[12] SWD(2022) 610 final.

progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

(12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Spania și a publicat rezultatele acestuia la 23 mai 2022[13]. Comisia a concluzionat că Spania se confruntă cu dezechilibre. În special, vulnerabilitățile sunt legate de nivelul ridicat al datoriei externe, publice și private, în contextul unei rate ridicate a șomajului, și au relevanță transfrontalieră.

(13) La 23 mai 2022, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE. Acest raport a analizat situația bugetară a Spaniei, întrucât deficitul său public în 2021 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul a concluzionat că criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea sa din 2 martie 2022, Comisia nu a propus deschiderea în primăvara anului 2022 a unei noi proceduri aplicabile deficitelor excesive și va reevalua relevanța propunerii de deschidere a unei astfel de proceduri în toamna anului 2022.

(14) La 20 iulie 2020, Consiliul a recomandat Spaniei ca în 2020 și 2021 să ia toate măsurile necesare, în conformitate cu clauza derogatorie generală, pentru a răspunde în mod eficace pandemiei, a susține economia și a sprijini redresarea ulterioară. De asemenea, Consiliul a recomandat Spaniei să urmărească, atunci când condițiile economice o vor permite, politici bugetare menite să permită obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității datoriei, sporind, în același timp, investițiile. În 2021, pe baza datelor validate de Eurostat, deficitul public al Spaniei a scăzut de la 10,3 % din PIB în 2020 la 6,9 % în 2021. Răspunsul în materie de politică bugetară al Spaniei a sprijinit redresarea economică în 2021, iar măsurile temporare de sprijin de urgență au scăzut de la 3,9 % din PIB în 2020 la 2,8 % în 2021. Măsurile luate de Spania în 2021 au fost conforme cu recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020. Măsurile bugetare discreționare adoptate de guvern în 2020 și 2021 au fost în principal temporare sau însoțite de măsuri compensatorii. În același timp, unele dintre măsurile discreționare adoptate de guvern în perioada 2020-2021 nu au fost temporare sau însoțite de măsuri compensatorii, acestea constând în principal în transferuri curente către regiuni pentru a acoperi noile nevoi în materie de asistență medicală. Pe baza datelor validate de Eurostat, datoria publică s-a situat la 118,4 % din PIB în 2021.

(15) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate pentru 2022 este realist. Potrivit previziunilor guvernului, PIB-ul real ar urma să crească cu 4,3 % în 2022 și cu 3,5 % în 2023. Prin comparație, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea PIB-ului real ar urma să fie mai redusă: 4,0 % în 2022 și 3,4 % în 2023. În Programul său de stabilitate pentru 2022, guvernul preconizează că deficitul total va scădea până la 5,0 % din PIB în 2022 și până la 3,9 % în 2023. Scăderea din 2022 reflectă în principal creșterea puternică a activității economice, sporirea veniturilor fiscale și eliminarea treptată a majorității măsurilor de urgență. Conform Programului, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea, ajungând la 115,2 % în 2022 și continuând să scadă până la 112,4 % în 2023. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a previziunilor, previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 estimează un deficit public de 4,9 % din PIB pentru 2022 și de 4,4 % din PIB pentru 2023. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de stabilitate pentru 2022. Previziunile Comisiei

[13] SWD(2022) 631 final.

din primăvara anului 2022 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 115,1 % în 2022 și de 113,7 % în 2023. Diferența se datorează parțial deficitului primar mai ridicat preconizat pentru 2023.

Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, creșterea potențială a producției pe termen mediu (media pe 10 ani) este estimată la 0,8 %. Această estimare nu include însă impactul reformelor care fac parte din Planul de redresare și reziliență și pot stimula creșterea potențială a Spaniei.

(16) În 2022, guvernul a eliminat treptat majoritatea măsurilor luate ca răspuns la criza provocată de pandemia de COVID-19, astfel încât se preconizează că măsurile temporare de sprijin de urgență vor scădea de la 2,8 % din PIB în 2021 la 0,4 % în 2022. Deficitul public este afectat de măsurile adoptate pentru a contracara impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie, care, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,4 % din PIB în 2022 și la 0,0 % din PIB în 2023[14]. Aceste măsuri constau în principal în transferuri sociale către gospodării, reduceri ale impozitelor indirecte pe consumul de energie, subvenții pentru producția de energie și transferuri către industriile afectate. Aceste măsuri au fost anunțate ca fiind temporare. Totuși, în cazul în care prețurile la energie rămân ridicate și în 2023, unele dintre ele ar putea fi menținute. Unele dintre aceste măsuri au un caracter general, în special suspendarea impozitului pe producția de energie sau reducerea impozitului special pe electricitate. Deficitul public este, de asemenea, afectat de costurile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, care, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022, sunt estimate la 0,1 % din PIB în 2022 și la 0,1 % din PIB în 2023[15].

(17) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Spania[16] să utilizeze Mecanismul de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării, urmărind în același timp politici bugetare prudente. În plus, ar trebui să păstreze investițiile finanțate la nivel național. De asemenea, Consiliul a recomandat Spaniei să aplice, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, o politică fiscal-bugetară care să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și, în același timp, intensificarea investițiilor în vederea stimulării potențialului de creștere.

(18) În 2022, pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2022 și incluzând informațiile cuprinse în Programul său de stabilitate pentru 2022, se preconizează că orientarea bugetară va fi favorabilă, situându-se la -2,2 % din PIB[17]. Spania

---

14 Cifrele reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor luate începând cu toamna anului 2021, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

15 Se presupune că numărul total de persoane strămutate din Ucraina în UE va ajunge treptat la 6 milioane până la sfârșitul anului 2022, iar distribuția geografică a acestora este estimată pe baza dimensiunii diasporei existente, a populației relative a statului membru gazdă și a distribuției efective a persoanelor strămutate din Ucraina în întreaga UE începând din martie 2022. În ceea ce privește costurile bugetare pe persoană, estimările se bazează pe modelul de microsimulare Euromod al Centrului Comun de Cercetare al Comisiei, luând în considerare atât transferurile de numerar la care persoanele respective ar fi eligibile, cât și prestațiile în natură, cum ar fi educația și asistența medicală.

16 Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Spaniei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 40.

17 Un semn negativ (pozitiv) al indicatorului corespunde unui excedent (deficit) al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă (restrictivă).

intenționează să ofere sprijin continuu pentru redresare prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență pentru a finanța investiții suplimentare, conform recomandării Consiliului. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE va crește cu 0,9 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2021. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție expansionistă la orientarea bugetară de 0,4 puncte procentuale din PIB în 2022[18]. Prin urmare, Spania intenționează să mențină investițiile finanțate la nivel național, conform recomandării Consiliului. În același timp, se preconizează că creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) în 2022 va avea o contribuție expansionistă de 1,2 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Această contribuție expansionistă semnificativă include impactul suplimentar al măsurilor de abordare a impactului economic și social al creșterii prețurilor la energie (0,3 % din PIB), precum și costurile pentru oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB), în timp ce creșterea mai mare a prețurilor de consum în comparație cu deflatorul PIB ar urma să afecteze contribuția expansionistă a cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național în 2022, prin creșterea cheltuielilor cu consumul public de bunuri și servicii. Pe baza previziunilor Comisiei, aceste măsuri nu sunt pe deplin însoțite de măsuri compensatorii.

(19) În 2023, orientarea bugetară este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2022 la 0,0 % din PIB, în ipoteza menținerii politicilor actuale[19]. Se preconizează că Spania va utiliza în continuare granturi acordate prin Mecanismul de redresare și reziliență în 2023 pentru a finanța investiții suplimentare în sprijinul redresării. Conform proiecțiilor, contribuția pozitivă la activitatea economică a cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE va rămâne stabilă în 2023 comparativ cu 2022. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă la orientarea bugetară de 0,1 puncte procentuale din PIB în 2023[20]. În același timp, se preconizează că creșterea cheltuielilor primare curente finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) în 2023 va avea o contribuție în mare parte neutră de + 0,1 puncte procentuale la orientarea bugetară generală. Aceasta include impactul eliminării treptate a măsurilor care vizează creșterea prețurilor la energie (0,4 % din PIB).

(20) În Programul de stabilitate pentru 2022 se estimează că deficitul public va scădea treptat la 3,3 % din PIB în 2024 și la 2,9 % până în 2025. Prin urmare, se așteaptă ca deficitul public să ajungă sub 3 % din PIB până în 2025. Conform Programului de stabilitate, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea până în 2025, ajungând la 110,8 % în 2024 și continuând să scadă până la 109,7 % în 2025. Pe baza analizei Comisiei, riscurile legate de sustenabilitatea datoriei par a fi mari pe termen mediu.

---

18 Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție restrictivă de 0,3 puncte procentuale din PIB, datorită revenirii treptate la nivelurile de dinainte de pandemie.

19 Un semn negativ (pozitiv) al indicatorului corespunde unui excedent (deficit) al creșterii cheltuielilor primare comparativ cu creșterea economică pe termen mediu, ceea ce indică o politică bugetară expansionistă (restrictivă).

20 Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

(21) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Acestea contribuie la abordarea tuturor provocărilor economice și sociale sau a unei părți semnificative a acestora, care sunt prezentate în recomandările specifice adresate Spaniei de către Consiliu în cadrul semestrului european în 2019 și 2020, acestea adăugându-se eventualelor alte recomandări specifice acestei țări emise până la data adoptării unui plan. În special, se preconizează că planul de redresare și reziliență va contribui în mod substanțial la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări privind promovarea investițiilor publice și private pentru a contribui la redresare. În acest sens, se preconizează că vor fi abordate recomandările specifice fiecărei țări privind investițiile în inovare și tranziția digitală și verde a țării. Planul include, de asemenea, măsuri de reducere a ponderii ridicate a contractelor temporare în sectorul privat și în cel public și de consolidare a politicilor active în domeniul pieței forței de muncă. Se preconizează că planul va contribui la abordarea fragmentării existente a asistenței pentru șomaj, care a condus la lacune. Se preconizează, de asemenea, că acesta va contribui la furnizarea de competențe și calificări relevante pentru piața forței de muncă, care se preconizează că vor însoți tranziția verde și digitală a Spaniei. Accesul la învățarea digitală poate fi stimulat în mod semnificativ de plan prin investiții în dispozitive și competențe, dar și prin dezvoltarea de cursuri online. Rezultatele școlare se pot îmbunătăți, de asemenea, ca urmare a investițiilor în diferite etape ale ciclului educațional. Măsurile prevăzute în plan au, de asemenea, potențialul de a contribui la punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări prin care se solicită Spaniei să îmbunătățească acoperirea și caracterul adecvat al sistemelor sale de venit minim și al sprijinului familial. De asemenea, se preconizează că planul va consolida cadrele privind achizițiile publice și va contribui la îmbunătățirea mediului de afaceri. În plus, măsurile din plan care vizează un sistem mai eficace de cheltuieli publice și de impozitare pot contribui la sustenabilitatea fiscală.

(22) Se preconizează că implementarea planului de redresare și reziliență al Spaniei va contribui la realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește tranziția verde și cea digitală. Măsurile de sprijinire a obiectivelor climatice în Spania reprezintă 40 % din alocarea totală a planului, în timp ce măsurile de sprijinire a obiectivelor digitale reprezintă 28 % din alocarea totală a planului. Implementarea integrală a planului de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele relevante, va ajuta Spania să se redreseze rapid în urma consecințelor crizei provocate de pandemia de COVID-19, consolidându-și în același timp reziliența. Implicarea sistematică a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, pentru ca agenda politică globală să fie asumată pe scară largă.

(23) Spania nu a prezentat încă acordul de parteneriat și celelalte documente de programare ale politicii de coeziune[21]. În concordanță cu Regulamentul (UE) 2021/1060 al

[21] Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize, JO L 231, 30.6.2021, p. 159.

Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021, Spania trebuie să țină seama de recomandările de țară relevante specifice acestei țări la programarea fondurilor politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027. Aceasta este o condiție prealabilă pentru îmbunătățirea eficacității și maximizarea valorii adăugate a sprijinului financiar care urmează să fie primit din fondurile politicii de coeziune, promovându-se, în același timp, coordonarea, complementaritatea și coerența dintre aceste fonduri și alte instrumente și fonduri ale Uniunii. Implementarea cu succes a Mecanismului de redresare și reziliență și a programelor politicii de coeziune depinde, de asemenea, de eliminarea blocajelor din calea investițiilor ce vizează sprijinirea tranziției verzi și digitale, precum și dezvoltarea teritorială echilibrată.

(24) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Spania se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de accelerarea tranziției verzi, de interconexiunile energetice, de locuințele sociale la un preț abordabil și eficiente din punct de vedere energetic și de economia circulară. Politicile de creștere a ratelor de reciclare și de promovare a economiei circulare pot contribui la limitarea importurilor de bunuri, contribuind la îmbunătățirea dezechilibrelor externe. Pe termen mediu și lung, îndeplinirea obiectivelor privind energia din surse regenerabile și eficiența energetică și sporirea interconexiunilor energetice pot contribui, de asemenea, la reducerea dependenței de combustibilii fosili și a datoriei externe ridicate.

(25) Spania ar avea de câștigat de pe urma decuplării în continuare a creșterii economice de utilizarea resurselor pentru a îndeplini obiective mai ambițioase ale UE, inclusiv pe cele aferente pachetului „Pregătiți pentru 55”. În acest sens, rata de reciclare a deșeurilor municipale și rata de utilizare circulară a materialelor se situează sub media UE, în timp ce ponderea deșeurilor depozitate este cu mult peste aceasta. Coordonarea susținută dintre diferitele niveluri de guvernare și investițiile suplimentare pot ajuta Spania să își îndeplinească obligațiile de colectare separată și de reciclare. Realizarea obiectivelor în materie de reciclare a fost încredințată în cascadă nivelurilor inferioare de guvernare. Cu toate acestea, este posibil ca instrumentele de asigurare a respectării acestora să nu fie suficient de eficace. Prin urmare, reforme suplimentare ar putea consolida coordonarea dintre diferitele niveluri de guvernare, inclusiv pentru o interpretare comună a dispozițiilor și pentru planificarea și utilizarea infrastructurii de tratare a deșeurilor. Un sprijin suplimentar din partea Instrumentului de sprijin tehnic poate contribui la diseminarea celor mai bune practici. Pot fi oportune investiții suplimentare pentru consolidarea capacității de reciclare a Spaniei, inclusiv pentru promovarea economiei circulare în anumite sectoare. În plus, inovarea și investițiile pentru promovarea economiei circulare sunt esențiale pentru asigurarea unei eficiențe sporite a resurselor. Spania suferă, de asemenea, din cauza deficitului de apă și trebuie să dezvolte în continuare posibilitățile de reutilizare a apei, inclusiv din perspectiva economiei circulare.

(26) Ca răspuns la mandatul șefilor de stat sau de guvern din UE prevăzut în Declarația de la Versailles, planul REPowerEU vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii Europene de importurile de combustibili fosili din Rusia cât mai curând posibil. În acest scop, în dialog cu statele membre sunt identificate cele mai adecvate proiecte, investiții și reforme la nivel național și regional și la nivelul UE. Aceste măsuri au scopul de a reduce dependența generală de combustibilii fosili și de a renunța la importurile de combustibili fosili din Rusia.

(27) Conform datelor din 2020, dependența Spaniei de Rusia este de 2 % pentru petrol și de 10 % pentru gaze, cu mult sub mediile UE (26 % și, respectiv, 44 %). Dependența

Spaniei de cărbunele rusesc este similară cu restul UE (55 %), dar într-un context în care ponderea combustibililor fosili solizi în mixul energetic (2,8 %) este mult mai mică decât media UE[22]. Deși are o expunere limitată la petrolul și gazele din Rusia, situația geopolitică actuală și prețurile ridicate la energie sporesc nevoia urgentă ca Spania să își intensifica în continuare eforturile de îndeplinire a obiectivelor în materie de energie din surse regenerabile stabilite în planul său național privind energia și clima. Pe baza planului, măsurile suplimentare de sprijinire a utilizării energiei din surse regenerabile (cu accent pe instalațiile descentralizate și pe consumul propriu, inclusiv prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și îmbunătățirea accesului la rețea) și investițiile complementare (în stocare, infrastructura de rețea, electrificarea clădirilor și a transporturilor și hidrogenul din surse regenerabile) pot contribui la decarbonizarea în continuare a economiei, inclusiv a industriei, transporturilor și locuințelor, și pot reduce atât dependența de combustibilii fosili, cât și expunerea la prețurile internaționale. Integrarea efectivă a Spaniei în piața unică a energiei necesită sporirea interconexiunilor sale energetice. În special, sporirea interconexiunilor energetice cu țările învecinate ar putea facilita o mai mare integrare a capacității de energie din surse regenerabile a Peninsulei Iberice în piața unică a energiei. O infrastructură transfrontalieră suplimentară de gaze pregătită pentru hidrogen poate contribui și mai mult la diversificarea aprovizionării cu gaze pe piața internă și la valorificarea potențialului pe termen lung al hidrogenului din surse regenerabile. Se recomandă ca noile investiții în infrastructură și în rețele legate de gaze naturale să fie adaptate exigențelor viitorului, pentru a facilita sustenabilitatea lor pe termen lung prin reorientarea viitoare către combustibili durabili.

(28) S-ar putea realiza progrese suplimentare în ceea ce privește producția descentralizată de energie din surse regenerabile și renovările aprofundate atât în clădirile rezidențiale, cât și în cele nerezidențiale, în special în orașele de dimensiuni medii, prin instituirea unor sisteme de finanțare adecvate, prin perfecționarea și formarea lucrătorilor din sectorul construcțiilor, prin campanii de sensibilizare și prin asistență tehnică pentru a sprijini utilizarea granturilor și a instrumentelor financiare pentru renovare. De asemenea, introducerea unor locuințe sociale și accesibile suplimentare, eficiente din punct de vedere energetic, în special în zonele cu deficite accentuate și cu piețe tensionate, ar putea fi utilă pentru limitarea consumului de energie, abordarea mai hotărâtă a tranziției verzi și sprijinirea gospodăriilor vulnerabile. Pentru ca Spania să se alinieze la obiectivele pachetului „Pregătiți pentru 55”, va fi necesar să crească nivelul de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și creșterea proporției surselor regenerabile de energie și a eficienței energetice.

(29) Deși accelerarea tranziției către neutralitatea climatică și renunțarea la combustibilii fosili vor crea costuri de restructurare semnificative în mai multe sectoare, Spania poate utiliza Mecanismul pentru o tranziție justă în contextul politicii de coeziune pentru a atenua impactul socioeconomic al tranziției asupra regiunilor celor mai afectate. În plus, Spania poate utiliza Fondul social european Plus pentru a îmbunătăți oportunitățile de ocupare a forței de muncă și pentru a consolida coeziunea socială.

[22] Eurostat (2020), ponderea importurilor rusești în totalul importurilor de țiței, gaze naturale și cărbune superior. Pentru media UE-27, importurile totale se bazează pe importurile din afara UE-27. Pentru Spania, totalul importurilor include tranzacțiile intra-UE. Țițeiul nu include produsele petroliere rafinate.

(30) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2022 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul[23] său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

(31) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare recomandarea privind politica economică a zonei euro. În cazul Spaniei, acest lucru se reflectă în special în recomandările 1 și 2 de mai jos.

(32) În lumina bilanțului aprofundat realizat de Comisie și a acestei evaluări, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2022 și Programul de stabilitate pentru 2022. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1, 2 și 4 de mai jos. Recomandările 1 și 2 contribuie, de asemenea, la punerea în aplicare a Recomandării pentru zona euro, în special a primei și a celei de a patra recomandări pentru zona euro. Politicile fiscal-bugetare menționate în recomandarea 1 ajută, printre altele, la corectarea dezechilibrelor legate de nivelul ridicat al datoriei publice. Politicile menționate în recomandarea 2 contribuie, printre altele, la reducerea datoriei publice, private și externe, întrucât punerea în aplicare integrală a planului de redresare și reziliență va sprijini creșterea, consolidând în același timp reziliența economiei. Politicile menționate în recomandarea 4 contribuie, printre altele, la remedierea punctelor vulnerabile legate de nivelul ridicat al datoriei externe pe termen lung, în contextul unei rate ridicate a șomajului.

RECOMANDĂ ca, în 2022 și în 2023, Spania să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În 2023, să asigure o politică bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii cheltuielilor curente finanțate la nivel național la un nivel inferior creșterii potențiale a producției pe termen mediu, ținând seama de continuarea sprijinului temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile la creșterile prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente la evoluția situației. Să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și digitală și pentru securitatea energetică, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență, a planului REPowerEU și a altor fonduri ale UE. Pentru perioada de după 2023, să urmeze o politică bugetară care să vizeze obținerea unor poziții bugetare prudente pe termen mediu și asigurarea unei reduceri credibile și treptate a datoriei, precum și a sustenabilității fiscale pe termen mediu prin consolidare treptată, investiții și reforme.

2. Să continue implementarea planului său de redresare și reziliență, în concordanță cu jaloanele și țintele prevăzute în Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 13 iulie 2021. Să prezinte documentele de programare ale politicii de coeziune pentru perioada 2021-2027, astfel încât să finalizeze negocierile cu Comisia și, ulterior, să înceapă punerea în aplicare a prevederilor acestor documente.

3. Să sporească ratele de reciclare, pentru a îndeplini obiectivele UE și pentru a promova economia circulară, prin îmbunătățirea coordonării dintre toate nivelurile de guvernare și prin realizarea de investiții suplimentare pentru a îndeplini obligațiile de

[23] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

colectare separată a deșeurilor și de reciclare, precum și pentru a îmbunătăți reutilizarea apei.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili. Să accelereze utilizarea energiei din surse regenerabile, cu accent pe instalațiile descentralizate și pe consumul propriu, inclusiv prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și prin îmbunătățirea accesului la rețea. Să sprijine investițiile complementare în stocare, în infrastructura de rețea și în electrificarea clădirilor și a transporturilor, precum și în hidrogenul produs din surse regenerabile de energie. Să extindă capacitatea de interconectare energetică. Să sporească disponibilitatea locuințelor sociale la un preț abordabil și eficiente din punct de vedere energetic, inclusiv prin renovare.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele